

Downloaded via the EU tax law app / web

Laikina versija

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 18 d.(*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Apmokestinimas – Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) bendroji sistema – Direktyva 2006/112/EB – 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai – Neapmokestinimas – Ligoninių ir medicininių priežiūros veikla – Medicininių priežiūros paslaugos, kurias teikia gydytojai ir paramedikai, teikimas – Pasitikėjimo santykiai tarp paciento ir paslaugos teikėjo nebuvimas“

Byloje C-700/17

dėl 2017 m. spalio 11 d. *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas, Vokietija) nutartimi, kuri Teisingumo Teismas gavo 2017 m. gruodžio 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Finanzamt Kyritz

prieš

Wolf-Henning Peters

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Toader, teisėjai L. Bay Larsen (pranešėjas) ir M. Safjan,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos iš pradžių T. Henze ir R. Kanitz, vėliau – R. Kanitz,
- Europos Komisijos, atstovaujamos B. R. Killmann ir J. Jokubauskaitės,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1) 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Finanzamt Kyritz* (Kirico mokesčių inspekcija, Vokietija,

toliau – mokesčių inspekcija) ir C. Wolf-Henning Peters gin?? dėl atsisakymo neapmokestinti pridėtins vertės mokesčiu (PVM) medicininės priežiūros paslaugą, kurias jis teikia kaip gydytojas, klinikinės chemijos ir laboratorinės diagnostikos specialistas.

Teisinis pagrindas

Direktyva 2006/112

3 Direktyvos 2006/112 7 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Net jeigu mokesčio tarifai ir neapmokestinimo atvejai nebus visiškai suderinti, taikant bendrą PVM sistemą turėtų būti sudarytos neutralios konkurencijos sąlygos, kuriomis kiekvienos valstybės narės teritorijoje panašioms prekėms ir paslaugoms taikomi vienodi mokesčiai[,] nepriklausomai nuo gamybos ir paskirstymo grandinės ilgio.“

4 Šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalis išdėstyta taip:

„Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

<...>

b) ligoninių ir medicininės priežiūros bei glaudžiai su ja susijusi veikla, kai ji vykdo viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba tokiomis pat socialinėmis sąlygomis, kokios taikomos viešosios teisės reguliuojamoms įstaigoms, ligoninėms, gydymo ar diagnozavimo centrai bei kitos panašaus pobūdžio daromai pripažintos įstaigos;

c) medicininės priežiūros paslaugą, kurias teikia gydytojai bei paramedikai, teikimas, kaip jį apibrėžia atitinkama valstybės narė;

<...>“

5 Minėtose direktyvos 133 straipsnyje numatyta:

„Valstybės narės gali ir kitas, ne tik viešosios teisės reglamentuojamas, įstaigas, neapmokestinti PVM 132 straipsnio 1 dalies b, g, h, i, l, m ir n punktuose numatytais neapmokestinimo atvejais, jei kiekvienu konkrečiu atveju tenkinama viena ar kelios šios sąlygos:

a) šios įstaigos neturi nuolat siekti pelno, o gautas pelnas negali būti skirstomas, bet turi būti skiriamas teikiamų paslaugų tobulinimui užtikrinti ir jį kokybei gerinti;

b) šias įstaigas turi valdyti ir administruoti tik savanoriškais pagrindais asmenys, kurie patys ar per tarpininkus neturi tiesioginės ar netiesioginės naudos iš atitinkamos veiklos rezultatų;

c) šios įstaigos turi taikyti kainius, kuriuos patvirtino valdžios institucijos arba kurie neviršija tokių patvirtintų kainių, arba, teikdamos paslaugas, kurioms tokio patvirtinimo nereikia, – kainius, kurie mažesni už PVM apmokestinamą komercinį monių taikomus kainius už panašias paslaugas;

d) neapmokestinant PVM neturi būti iškraipoma konkurencija PVM mokėti turinti komerciniai moni atžvilgiu.

<...>“

Vokietijos teisė

6 2005 m. vasario 21 d. *Umsatzsteuergesetz* (Apyvartos mokesčio įstatymas, *BGBI.* 2005 I, p. 386), iš dalies pakeisto 2008 m. gruodžio 19 d. įstatymu (*BGBI.* 2008 I, p. 2794) (toliau – *UStG*), 4 straipsnyje nustatyta:

„Iš 1 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti sandoriai neapmokestinami šie sandoriai:

<...>

14) a) medicininės priežiūros paslaugos, kurias teikia gydytojai, odontologai, naturopatai, fizioterapeutai, akušeriai arba bet koki kitą panašią medicininę profesinę veiklą vykdančius asmenys. <...>;

<...>

b) ligoninių ir medicininės priežiūros paslaugos, skaitant diagnostiką, medicininius tyrimus, prevenciją, reabilitaciją, akušeriją ir hospisų paslaugas, taip pat su tuo glaudžiai susijusi veikla, kuria vėžiai viešosios teisės reglamentuojamos staigos. Pirmame sakinyje nurodytos paslaugos taip pat neapmokestinamos, kai jas teikia:

<...>

bb) medicininės priežiūros ir diagnostikos centrai, kurie dalyvauja socialinio draudimo sistemoje, numatytoje *Sozialgesetzbuch* [(Socialinės apsaugos kodeksas)] penktosios knygos 95 straipsnyje, arba kuriems taikomos Socialinės apsaugos kodekso penktosios knygos 115 straipsnio nuostatos,

<...>

ir kai pagal savo pobūdį tai yra paslaugos, kurioms reikalingas leidimas, sutartis arba taikomos Socialinės apsaugos kodekse numatytos nuostatos <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

7 W. H. Peters yra gydytojas, klinikinės chemijos ir laboratorinės diagnostikos specialistas.

8 2009–2012 mokesčiais metais jis teikė medicininės priežiūros paslaugas *LADR Medizinisches Versorgungszentrum Wittstock GmbH*, bendrovei laboratorijai, kuri teikė paslaugas privačiai dirbantiems gydytojams, reabilitacijos klinikoms, sveikatos tarnyboms ir ligoninėms.

9 Jis gavo iš jos 6 000 eur mėnesinį atlygą už šias paslaugas, kurios, be kita ko, apėmė tyrimus, kurių tikslas yra tikslios laboratorijos gydytojo diagnozė, taip pat medicininę pagalbą taikant medicininės kraujo perpylimo priemones konkrečiais gydymo atvejais.

10 W. H. Peters nedeklaravo apyvartos mokesčio už atitinkamus mokesčius metus, nes manė, kad šis paslaugų teikimas buvo neapmokestinamas šiuo mokesčiu pagal *UStG* 4 straipsnio 14 punkto a papunkčio pirmą sakinį.

11 Vis dėlto mokesčių inspekcija nusprendė, kad šis paslaugų teikimas buvo apmokestinamas. Šis sprendimas buvo motyvuojamas teiginiu, kad *UStG* 4 straipsnio 14 punkto a papunkčio pirmame sakinyje numatytas neapmokestinimas siejamas su sąlyga, kad egzistuoja pasitikėjimo ryšys tarp gydytojo ir gydomo asmens, o tokia sąlyga nevykdyta, kiek tai susiję su laboratorinės medicinos gydytojo ir medicinos chemiko paslaugomis. Taigi ji pateikė pranešimus apie fiksuoto

dydžio apmokestinim?, susijusius su apyvartos mokes?iu, pagr?stus W.?H. Peters atitinkamais mokestiniais metais gautais neto honorarais.

12 2013 m. gruodžio 2 d. sprendimu mokes?i? inspekcija atmet? W.?H. Peters skundus d?l ši? pranešim?.

13 W.?H. Peters pateik? skund? d?l šio sprendimo *Finanzgericht Berlin-Brandenburg* (Berlyno Brandenburgo finans? teismas, Vokietija), šis teismas patenkino jo skund? ir pakeit? gin?ijamus pranešimus apie mokes?io dyd? ir nusprend?, kad *UStG* 4 straipsnio 14 dalies a punkto pirmame sakinyje numatytu neapmokestinimu nereikalaujama pasitik?jimo ryšio tarp gydytojo ir gydomo asmens.

14 Mokes?i? inspekcija pateik? kasacin? skund? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusiam teismui.

15 Šis teismas mano, kad pasitik?jimo ryšio elementas neturi lemiamos reikšm?s paslaugos teikimo vietai, kuri, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, lemia skirtum? tarp neapmokestinimo atvej?, numatyt? Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose. Be to, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo teigimu, pasitik?jimo ryšys tarp gydytojo ir paciento n?ra b?tina s?lyga tam, kad veikla, susijusi su medicinin?s prieži?ros paslaugomis, b?t? neapmokestinama, kaip tai suprantama pagal Vokietijos teis?s nuostat?, kuria perkeliamas šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punktas, nes toks pasitik?jimo ryšys yra tik tipinis šio neapmokestinimo taikymo atvejis.

16 Šiomis aplinkyb?mis *Bundesfinanzhof* (Federalinis finans? teismas, Vokietija) nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar medicinin?s prieži?ros paslaug?, kurias teikia gydytojas, klinikin?s chemijos ir laboratorin?s diagnostikos specialistas, teikimo pagrindin?je byloje nurodytomis aplinkyb?mis neapmokestinimas turi b?ti vertinimas pagal Direktyvos [2006/2006] 132 straipsnio 1 dalies c punkt?, ar pagal šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkt??

2. Jei taikytinas Direktyvos [2006/112] 132 straipsnio 1 dalies c punktas, ar juo remiantis turi b?ti pasitik?jimo ryšys tarp gydytojo ir gydomo asmens?“

D?l prejudicini? klausim?

D?l pirmojo klausimo

17 Pirmuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai turi b?ti aiškinami taip, kad tokioms medicinin?s prieži?ros paslaugoms, kaip nagrin?jamos pagrindin?je byloje, kurias teikia gydytojas, klinikin?s chemijos ir laboratorin?s diagnostikos specialistas, gali b?ti taikomas neapmokestinimas PVM, numatytas šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte.

18 Primintina, kad 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčių sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23; toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktus ir Direktyvos 2006/112/132 straipsnio 1 dalies b ir c punktus, kurie suformuluoti iš esmės identišškai, reikia aiškinti vienodai, todėl Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusi su pirmąja iš šių nuostatų, yra antrosios aiškinimo pagrindas (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 10 d. Sprendimo *Future Health Technologies*, C-86/09, EU:C:2010:334, 27 punktą).

19 Pagal Direktyvos 2006/112/132 straipsnio 1 dalies b punktą valstybų narų neapmokestinama ligoninė ir medicininės priežiūros ir glaudžiai su ja susijusios veiklos, kai jos vykdo viešosios teisės reglamentuojamos staigos arba tokiomis pat socialinėmis sąlygomis, kokios taikomos viešosios teisės reguliuojamoms staigoms, ligoninėms, gydymo ar diagnostikos centrai ir kitos panašaus pobūdžio deramai pripažintos staigos. Kalbant apie šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punktą, reikia pasakyti, kad jame numatytas medicininės priežiūros paslaugų, kurias teikia gydytojai ir paramedikai, teikimo, kaip jos apibrėžia atitinkama valstybų narų, neapmokestinimas.

20 Iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad sūvoka „medicininės priežiūros veikla“, numatyta Direktyvos 2006/112/132 straipsnio 1 dalies b punkte, ir sūvoka „medicininės priežiūros paslaugų teikimas“, esanti šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte, numato paslaugų teikimą, kurio tikslas yra ligų ar sveikatos sutrikimų diagnostika, priežiūra ir, kiek įmanoma, gydymas (2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *De Fruytier*, C-334/14, EU:C:2015:437, 20 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

21 Taip pat svarbu priminti, kad kriterijus, kurių reikia atsižvelgti nustatant dviejų neapmokestinimo atvejų, numatytų šiose nuostatose, taikymo sritį, yra mažiau susijęs su teikimo pobūdžiu nei su jo atlikimo vieta. Iš tiesų, šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos ligoninėje suteiktos paslaugos, o tos pačios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte – ne ligoninėje, t. y. paslaugų teikimo ar paciento namuose ar bet kurioje kitoje vietoje (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 8 d. Sprendimo *L.u.P.*, C-106/05, EU:C:2006:380, 22 punktą ir 2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *De Fruytier*, C-334/14, EU:C:2015:437, 19 punktą).

22 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pirmasis prejudicinis klausimas susijęs su medicininės priežiūros paslaugų teikimu, o tai reiškia, kad šis teikimas gali apimti „medicininės priežiūros veiklos“ sūvoka, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/112/132 straipsnio 1 dalies b punktą, arba „medicininės priežiūros paslaugų teikimo“ sūvoka, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punktą.

23 Dėl šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo tokiam paslaugų teikimui Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad laboratorija ar panašios veiklos vykdančias atskiras subjektas gali būti „panašaus pobūdžio“ staigos kaip „ligoninės“ ir „gydymo ar diagnostikos centrai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112/132 straipsnio 1 dalies b punktą (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *De Fruytier*, C-334/14, EU:C:2015:437, 35 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

24 Tokiu atveju, siekiant įvertinti, ar medicininės priežiūros paslaugų teikimas neapmokestinamas PVM pagal šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punktą, reikia atsižvelgti į visus šioje nuostatose ir kitose reikšmingose šios direktyvos IX antraštinės dalies 1 ir 2 skyrių nuostatose numatytus reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *PFC Clinic*, C-91/12, EU:C:2013:198, 37 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

25 Be to, pagal Direktyvos 2006/112/133 straipsnį valstybų narų gali neapmokestininti ir kitą,

ne tik viešosios teisės reglamentuojamą, staigą, PVM 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytais neapmokestinimo atvejais, jei kiekvienu konkrečiu atveju tenkinama viena ar kelios nurodytos sąlygos.

26 Šiomis aplinkybomis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai siekia išsiaiškinti dėl galimybes taikyti Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punkto paslaugų teikimui, kaip nagrinėjamas pagrindinįje byloje, jei jis turėtų padaryti išvadą, kad šis paslaugų teikimas neatitinka visų šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytų neapmokestinimo taikymo sąlygų.

27 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad medicininės priežiūros paslaugos, kurios neatitinka visų reikalavimų, kad joms būtų taikomas minėtos direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytas neapmokestinimas PVM, iš principo nėra pašalintos iš šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte numatyto neapmokestinimo taikymo srities.

28 Iš tiesų iš Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto teksto jokia būdu negalima daryti išvados, kad šia nuostata siekiama apriboti šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkto, kuris, kaip priminta šio sprendimo 21 punkte, numato medicininės priežiūros paslaugų, kurias ne šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytose staigose teikia gydytojai ir paramedikai, teikimą, kaip jį apibrėžia atitinkama valstybė narė, taikymo sritį.

29 Be to, Teisingumo Teismas dėl bendrosios praktikos gydytojų paskirtų medicinos tyrimų pažymėjo, kad mokesčių neutralumo principo būtų nesilaikoma, jei tokie paslaugų teikimui būtų taikoma skirtinga PVM schema, atsižvelgiant į teikimo vietą, nors ji kokybiškai identiška, vertinant atitinkamą paslaugų teikėjų kvalifikaciją (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 8 d. Sprendimo *L.u.P.*, C-106/05, EU:C:2006:380, 32 punktą).

30 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai turi būti aiškinami taip, kad tokios medicininės priežiūros paslaugos, kaip nagrinėjamos pagrindinįje byloje, kurias teikia gydytojas, klinikinės chemijos ir laboratorinės diagnostikos specialistas, gali būti neapmokestinamos PVM, kaip numatyta šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte, kai jos neatitinka visų šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatyto neapmokestinimo taikymo sąlygų.

Dėl antrojo klausimo

31 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame numatytas neapmokestinimas PVM taikomas su sąlyga, kad atitinkama medicininės priežiūros paslauga turi būti teikiama esant pasitikėjimo ryšiui tarp paciento ir medicininės priežiūros paslaugų teikėjo.

32 Šiuo klausimu primintina, kad pažodžiui aiškinant Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punktą matyti, kad paslaugos teikimas neapmokestinamas, jei jis tenkina dvi sąlygas: viena vertus, tai yra medicininės priežiūros paslaugos teikimas ir, kita vertus, jį atlieka gydytojai ir paramedikai, kaip juos apibrėžia atitinkama valstybė narė (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Kügler*, C-141/00, EU:C:2002:473, 27 punktą ir 2006 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Solleveld ir van den Hout-van Eijnsbergen*, C-443/04 ir C-444/04, EU:C:2006:257, 23 punktą).

33 Taigi iš šios nuostatos teksto jokia būdu negalima daryti išvados, jog tam, kad medicininės priežiūros paslaugų teikimas būtų neapmokestinamas, pagal jį reikalaujama, kad paslaugos būtų teikiamos esant pasitikėjimo ryšiui tarp medicininės priežiūros paslaugų teikėjo ir gydomo asmens.

34 Tokios s?lygos nustatymas neb?t? pateisinamas atsižvelgiant ? šia nuostata siekiam? tiksli? sumažinti medicinini?s prieži?ros išlaidas ir padaryti ši? prieži?r? prieinamesn? fiziniams asmenims (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 13 d. Sprendimo *Klinikum Dortmund*, C?366/12, EU:C:2014:143, 28 punkt? ir nurodyt? jurisprudencij?) tiek, kiek ši prieži?ra yra pakankamo kokyb?s lygio (šiuo klausimu žr. 2006 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Solleveld et van den Hout-van Eijnsbergen*, C?443/04 ir C?444/04, EU:C:2006:257, 37 punkt?), o pasitik?jimo ryšio tarp paciento ir medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo egzistavimas šiuo klausimu n?ra lemiamas.

35 Aišku, Teisingumo Teismas jau nusprend?, kad priešingai nei Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punktas, šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punkte numatytas neapmokestinimas taikomas ne ligonin?se suteiktoms paslaugoms, esant pasitik?jimo ryšiui tarp paciento ir medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo, kai toks ryšys paprastai egzistuoja tokio teik?jo darbo kabinete (šiuo klausimu žr. 1988 m. vasario 23 d. Sprendimo *Komisija / Jungtin? Karalyst?*, 353/85, EU:C:1988:82, 33 punkt? ir 2002 m. rugs?jo 10 d. Sprendimo *Kügler*, C?141/00, EU:C:2002:473, 35 punkt?).

36 Vis d?lto iš ši? teigini? negalima daryti išvados, kad Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas neapmokestinimas taikomas tik medicinini?s prieži?ros paslaugoms, teikiamoms esant pasitik?jimo ryšiui tarp medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo ir gydomo asmens.

37 Iš ties? pažym?tina, kad min?tomis išvadamis tiesiog buvo siekiama pabr?žti skirtum? tarp šios nuostatos ir Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkto, kiek tai susij? su ši? dviej? šiose nuostatose numatyt? neapmokestinimo atvej? taikymo srities apibr?žimu.

38 Taigi, 1988 m. vasario 23 d. Sprendimo *Komisija / Jungtin? Karalyst?* (353/85, EU:C:1988:82) 33 punkte, atsakydamas ? Jungtin?s Didžiosios Britanijos ir Šiaur?s Airijos Karalyst?s argument? d?l Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkto ir jos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punkto panašumo, Teisingumo Teismas nurod? pasitik?jimo ryšio tarp paciento ir medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo svarb? tam, kad nuspr?st?, jog, išskyrus smulkius tiekimus, kurie neišvengiamai b?tini medicinini?s prieži?ros paslaugos teikimo momentu, vaist? ir kit? preki? tiekimas yra faktiškai ir ekonomiškai nesusij?s su paslaug?, nurodyt? šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punkte, teikimu.

39 Panašiai Teisingumo Teismas 2002 m. rugs?jo 10 d. Sprendimo *Kügler* (C?141/00, EU:C:2002:473) 35 punkte nurod?, kad tarp paciento ir medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo egzistuoja pasitik?jimo ryšys, siekdamas pabr?žti skirtum? tarp dviej? neapmokestinimo atvej?, numatyt? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktuose, kiek tai susij? su vieta, kurioje paslaugos turi b?ti suteiktos, apib?dindamas aplinkybes, kurioms esant šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punkte numatytos paslaugos paprastai teikiamos.

40 Šiuo klausimu šio sprendimo 36 punkte Teisingumo Teismas pažym?jo, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkt? neapmokestinamos visos ligonin?je suteiktos paslaugos, o pagal šios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punkt? neapmokestinamos ne ligonin?je, t. y. paslaug? teik?jo ar paciento namuose ar bet kurioje kitoje vietoje, suteiktos medicinini?s prieži?ros paslaugos.

41 Be to, nors šio sprendimo 27 punkte Teisingumo Teismas išvardijo s?lygas, taikomas šioje nuostatoje numatytam neapmokestinimui, jis šiuo klausimu nesir?m? paciento ir medicinini?s prieži?ros paslaug? teik?jo pasitik?jimo ryšio egzistavimu.

42 Remiantis tuo, ? antr?j? klausim? reikia atsakyti taip: Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1

dalis c punkt? reikia aiškinti taip, kad jame numatytam neapmokestinimui PVM netaikoma s?lyga, kad atitinkama medicinin?s prieži?ros paslauga turi b?ti teikiama esant pasitik?jimo ryšiui tarp paciento ir medicinin?s prieži?ros paslaug? teik?jo.

D?I bylin?jimosi išlaid?

43 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. **2006 m. lapkri?io 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB d?I prid?tin?s vert?s mokes?io bendros sistemos 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai turi b?ti aiškinami taip, kad tokios medicinin?s prieži?ros paslaugos, kaip nagrin?jamos pagrindin?je byloje, kurias teikia gydytojas, klinikin?s chemijos ir laboratorin?s diagnostikos specialistas, gali b?ti neapmokestinamos PVM, kaip numatyta šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte, kai jos neatitinka vis? šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatyto neapmokestinimo taikymo s?lyg?.**

2. **Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punkt? reikia aiškinti taip, kad jame numatytam neapmokestinimui prid?tin?s vert?s mokes?iu netaikoma s?lyga, kad atitinkama medicinin?s prieži?ros paslauga turi b?ti teikiama esant pasitik?jimo ryšiui tarp paciento ir medicinin?s prieži?ros paslaug? teik?jo.**

Parašai.

* Proceso kalba: vokie?i?.